

Luonnontuotteet monipuolistuvissa arvoverkoissa (LUMOA)

Luonnontuotealan koordinaatiohanke

Ruka 12.11.2015, MMM Juha Rutanen

Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti, Seinäjoki

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HELSINGIN YLIOPISTO
RURALIA-INSTITUUTTI

Luonnontuoteala uudistuu: tartutaan luonnon mahdollisuuksiin!

- Suomen luonnon kestäväää ja aiempaa monipuolisempaa käyttöä elinkeinotoiminnassa, nyt vajaasti hyödynnettyä
- Hyvinvointituotteiden, ravintolisien, luontaistuotteiden ja funktionaalisten elintarvikkeiden bisnes suurta maailmalla
- Kasvussa mm. hyvinvointituotteet ihmisille ja eläimille, luonnonkosmetiikka, ravintolisät, villiyrtit, eläinrehut
- Terveystrendit tukevat, pohjoisilla luonnon raaka-aineilla erityisarvoa /-ominaisuuksia, myös luomuna
- Suomessa ala kasvuun kehittämällä menetelmiä ja teknologiaa raaka-ainetuotannosta jatkojalostukseen
- Käyttöön uusia raaka-aineita, kehitetään uusia (arvo)tuotteita ja palveluita tutkimustietoa hyödyntämällä sekä eri toimialojen yhteistyöllä
- Osa biotalouden kasvua
- **Toimintaohjelmalla** suuntaa alan kehittämistyöhön!

Toimintaohjelmalla (rap. 145) laaja aineisto

- Keski-Pohjanmaan, Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueraportit (Raportteja 112, 127, 128, 143)
- Raaka-ainetuotanto luonnontuotealalla (Raportteja 120)
- Luonnontuotteiden kemialliset yhdisteet (Raportteja 113))
- Luonnontuotteet matkailualalla (Raportteja 129)
- Luonnontuotteet hyvinvointi- ja kosmetiikka-alalla (Raportteja 130)
- Luonnontuotteet eri toimialoilla (Raportteja 121)
- Luonnontuotteet elintarvikkeissa (Raportteja 141)
- Teknologia luonnontuotealalla (Raportteja 142)
- Luonnontuotealan ennakointi (Raportteja 144)
- Luonnontuotealan kansainväliset trendit (Raportti 131)
- Kansainvälisen tutkimusseminaarin (Non-wood forest products, health and wellbeing) abstraktikirja
- Luonnonkasvien elintarvikekäyttöselvitys ja kasvien status uuselintarvikeasetuksen kannalta (julkaistu)

www.luontoyrittaja.fi/ajankohtaista/lt-inno--hanke/

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luonnontuotealan toimintaohjelma

Visio vuodelle 2020:

Suomessa on vahvan yhteisen kehittämistyön tuloksena monipuolista, luonnontuotteita kotimaan ja kansainvälisille markkinoille jalostavaa yrittäjyyttä. Luonnontuotteiden talteenottoa ja käyttöä on lisätty teknologiaa ja tuotantotapoja kehittämällä. Suomi on kansainvälisesti tunnettu luonnontuoteraaka-aineistaan, jalostetuista tuotteistaan sekä alan osaamisestaan.

Neljä painoalaa:

LUONNONTUOTEALAN TOIMINTAOHJELMA

Kestävä ja
markkinavetoinen
raaka-ainetuotanto

Innovatiivinen ja
jalostusarvoa
lisäävä tuotekehitys

Lisäarvon tuottaminen
matkailu- ja hyvin-
vointipalveluihin

Tutkimuksen, teknologian ja osaamisen kehittäminen ja hyödyntäminen

Kestävä, markkinavetoinen raaka-ainetuotanto

- Raaka-ainetuotannon kysyntälähtöiset valinnat (markkinatutkimukset)
- Raaka-ainetuotannon ja alan arvoverkkojen kehittäminen
- Resurssitehokkuuden parantaminen (sivuvirrat)
- Talteenoton tehostaminen mm. karttasovelluksia ja teknologiaa kehittämällä
- Saatavuuden parantaminen sopimustuotantoa, raaka-ainepörssiä ja varastointia kehittämällä
- Kehitetään toimintamalleja ja yhteensovitusta muuhun metsien käyttöön
- Puoliviljelyn ja viljelyn tuotantomenetelmien ja -teknologian kehittäminen
- Laajennetaan luomutuotantoa ja kehitetään laatukriteerejä

Innovatiivinen, jalostusarvoa lisäävä tuotekehitys

- Tuetaan tuotekehitystä osaamisen lisäämisen ja tutkimustiedon välittämisen avulla
- Painotusta uusiin, korkean jalostusasteen erikoistuotteisiin ja teknologiaosaamiseen
- Asiakaskokemuksen kehittäminen mm. viestinnän ja pakkausten toiminnallisuuden avulla
- Uuden yrittäjyyden synnyttäminen
- Yhteisen luonnontuotebrändin kokoaminen ja kansainvälisen markkinoinnin lisääminen
- Kansainvälistymistä edistävän valmennusohjelman toteuttaminen

Lisäarvon tuottaminen matkailu- ja hyvinvointipalveluihin

- Tuotekokonaisuuksien ja palvelukonseptien kehittäminen yhteistyössä matkailu- ja hyvinvointialan palveluntuottajien kanssa koulutusten ja innovaatiopajojen avulla
- Kehitetään luonnontuotteisiin liittyviä mobiileja ja sosiaalisen median sovelluksia palvelujen asiakkaille
- Pilotoidaan luonnontuotteet huomioon ottavia palvelukokonaisuuksia

Tutkimuksen, teknologian ja osaamisen kehittäminen

- Luonnontuotealan täydennyskoulutusohjelma alan kehittäjille ja yrittäjille
- Luonnontuotealan koulutuksen kehittäminen ja tarjonta eri koulutustasoilla
- Yhteistyön lisääminen koulutuksen, tutkimuksen, kehittämistyön ja yritysten välillä
- Tutkimustiedon kokoaminen ja välittäminen
- Alan perus- ja soveltavan tutkimuksen vahvistaminen, mm. tutkimus- ja tohtoriohjelmat
- Alan tutkimus- ja kehittämistoimijoiden konsortion vahvistaminen, mm. kehittämisryhmät ja tutkimuspäivät
- Kansainvälisten tutkimusyhteyksien lisäys

LUMOA tarjoaa tukea kehittämiseen

- Jakaa hanketoteuttajille tietoa ja hyviä käytänteitä sekä auttaa löytämään yhteistyökumppaneita.
- Aktivoi alan kehittämistyötä ja nostaa esille uusia hanketarpeita.
- Tukee alan innovaatiotoimintaa ja välittää hankkeiden tuloksia alan toimijoille ja sidosryhmille.
- Kokoo ja kehittää ratkaisuja alan yhteisiin ongelma-kohtiin.
- Yhteensovittaa kehittämistä päällekkäisyyksien välttämiseksi
- LUMOA järjestää mm. tapaamisia, seminaareja ja työpajoja, kokoo tietoa ja hanketuloksia verkkoon sekä jakaa tietoa esimerkiksi uutiskirjein.

Koordinaatiohankkeen yleiset tavoitteet

- Tukee alueilla tehtävää luonnontuotealan kehittämistä
- Tehostaa maaseudun kehittämisohjelman toteuttamista
- Parantaa hankkeiden ja niiden toteuttajien välistä työnjakoa ja yhteistyötä
- Välittää tietoa alan hankkeiden toiminnasta ja tuloksista toimijoille ja viranomaisille
- Aktivoi ja tukee tarvelähtöisten uusien kehittämishankkeiden käynnistymistä
- Lisää luonnontuotealan tunnettuutta ja toteuttaa alan viestintää
- Toteuttaa osaltaan Luonnontuotealan toimintaohjelmaa

LUMOA:n neljä tehtäväkokonaisuutta

1 Kehittämistyön aktivointi, koordinointi ja yhteistyö

- Tavoittaa alan toimijat, yritykset, hallinto ja muut sidosryhmät
- Hankkeiden valmistelun ja toteutuksen tuki, yhteensovitus ja työnjako
- Yhteiset tapahtumat, vuorovaikutus

2 Viestintä ja innovaatiotuki

- Tietopankki ja viestintämateriaali
- Tutkimustiedon välittäminen
- Hanketulosten ja hyvien käytänteiden jakaminen
- Nuorisotoiminnan aktivointi
- Innovaatiotoiminta
- Kansainvälisten yhteyksien tukeminen

3 Toimialojen rajapinnat ja uudet yhteistyöverkostot

- Toimialojen välisen yhteistyön aktivointi
- Uusien kontaktipintojen hakeminen
- Hyvien esimerkkien esilletuonti

4 Kehittämiskysymyksien ratkaiseminen

- Aihekohtaisten työryhmien kokoaminen tai erillisselvitysten tekeminen alan kehittämiskysymysten ratkaisemiseksi
- Esim. raaka-ainetuotannon kysymykset, luomukeruu, villikasvit, sienituotteet, luonnonkosmetiikka, palveluinnovaatiot
- Ratkaisujen ja ideoiden välittäminen alan kehittämistyöhön

LUMOA-hankkeen toimintaa

- **Aluetilaisuudet** (ELY-keskukset, Leader-ryhmät, toimijat, yrittäjät): alan näkymät, koordinaatiohanke ja toimintaohjelma, alueen kehittämistarpeet ja –ajatukset
 - Jyväskylä 5.11.2015
 - Joensuu 9.12.2015
 - Pohjois-Savo 10.12.2015
- Luonnontuotealan tutkimus- ja kehittämisseminaari, **Luonnontuotepäivät** Kuusamossa 11.-13.11.2015
- Viestintätyökalujen kehittäminen
- Hankevalmistelun tuki ja kommentointi
- Kehittämisteemojen valmistelu ja tukitoiminnan käynnistäminen, mm. luomukeruu, hyvinvointituotteet

LUMOA-hankkeen yhteystiedot

- **Juha Rutanen**, Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti, puh. 040 5737 568, juha.rutanen@helsinki.fi
- **Rainer Peltola**, Luonnonvarakeskus, puh. 029 532 6429, rainer.peltola@luke.fi
- **Mari Niska** (nuorisohankkeiden tuki ja aktivointi), Suomen 4H-liitto ry, puh. 0400 234 041, mari.niska@4h.fi
- **Eija Vuorela** (luomukeruusertifiointin tuki ja aktivointi), Suomen 4H-liitto ry, puh. 040 715 1820, eija.vuorela@4h.fi
- www.luontoyrittaja.fi/lumoa

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

